

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

Consultatiedocument
Nadere voorschriften NOCLAR

9 februari 2018

Consultatieperiode loopt tot 23 maart 2018

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

The logo for the Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) features a thick black horizontal bar above the letters 'NBA' in a bold, sans-serif font.

Consultatiedocument NV NOCLAR

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	3
1.1 Wat is NOCLAR?	3
1.2 Waarom NV NOCLAR?	3
2 NV NOCLAR NADER BEZIEN	3
2.1 Nadere uitwerking VGBA	3
2.2 Op wie van toepassing?	4
2.3 NOCLAR stappenplannen	4
3 Ingangsdatum en overgangsrecht	4
4 Consultatieproces	5
4.1 Consultatievragen	5
5 Reacties	5

1 INLEIDING

1.1 Wat is NOCLAR?

NOCLAR staat voor *'Non Compliance with Law and Regulations'* ofwel het niet-naleven van wet- en regelgeving. Het geeft aan wat van accountants wordt verwacht en hoe zij moeten handelen als bij hun eigen organisatie of cliënt wet- en regelgeving niet wordt nageleefd, mogelijk niet wordt nageleefd of dreigt niet te worden nageleefd. Is het nieuw? Ja en nee. De NV NOCLAR werken principes uit die in de Verordening gedrags- en beroepsregels (VGBA) zijn opgenomen. Ook nu dienen accountants volgens de VGBA al actie te ondernemen als zij een overtreding van wet- en regelgeving vermoeden.

1.2 Waarom NV NOCLAR?

Op het gebied van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving verwacht de maatschappij een duidelijke rol van de accountant. De NV NOCLAR geven duidelijk aan wat van accountants verwacht mag worden en bieden accountants en maatschappij meer houvast. Door actief te reageren kunnen accountants bewerkstelligen dat een niet-naleving van wet- en regelgeving naar behoren wordt afgehandeld of zelfs wordt voorkomen. Daarmee kan eventuele schade voor belanghebbenden of andere maatschappelijke schade worden voorkomen of beperkt.

De NV NOCLAR zijn een uitwerking van door de International Ethics Standards Board for Accountants vastgestelde regelgeving met als titel *'Responding to Non-Compliance with Laws and Regulations'* (NOCLAR). In juli 2016 is de Code of Ethics for Professional Accountants (Code of Ethics) hiermee uitgebreid. Door het IFAC-lidmaatschap heeft de NBA zich verplicht om haar uiterste best te doen deze internationale normen te implementeren in Nederland.

2 NV NOCLAR NADER BEZIEN

2.1 Nadere uitwerking VGBA

Net als in de NV NOCLAR wordt in het vervolg van dit consultatiedocument het begrip 'relevante niet-naleving' gebruikt als de tekst betrekking heeft op een geïdentificeerde niet-naleving, een mogelijke niet-naleving en een dreigende niet-naleving van wet- en regelgeving.

Eerder heeft de NBA de hoofdregel om de fundamentele beginselen na te leven en daarbij een toetsingskader toe te passen, vastgelegd in de VGBA (artikelen 2 en 21). In de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 5 (niet-naleven van wet- en regelgeving) en 8 (niet-integer handelen) van de VGBA zijn enkele acties genoemd die de NV NOCLAR nader invullen.

Een relevante niet-naleving bedreigt de naleving van de fundamentele beginselen. Accountants die zich bewust worden van informatie die op een relevante niet-naleving wijst, reageren op die bedreiging. Daartoe passen zij het toetsingskader van de VGBA toe. De NV NOCLAR geven invulling aan de voor accountants geldende fundamentele beginselen professionaliteit en integriteit. De regeling werkt op gedetailleerde wijze het toetsingskader uit in de vorm van verplicht gestelde handelingen (stappen). Het betreft een nadere normstelling van de hoofdregels.

Regelgeving moet toegankelijk en duidelijk zijn. Om die reden zijn de hoofdregels met betrekking tot gedrag en beroep opgenomen in de VGBA (hoofdregeling) en vindt een gedetailleerde uitwerking daarvan plaats in nadere voorschriften (lagere regeling gebaseerd op de hoofdregeling)... Omdat het hier gaat om een gedetailleerde uitwerking van hoofdregels is voor nadere voorschriften gekozen zoals dit ook is gedaan bij bijvoorbeeld de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen en de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS) als uitwerking van het fundamentele beginsel vakbekwaamheid en zorgvuldigheid uit de VGBA.

2.2 Op wie van toepassing?

De NV NOCLAR gelden voor alle accountants voor zover zij een professionele dienst verrichten. Er zijn algemene regels die voor alle accountants gelden. De NV NOCLAR maken daarnaast onderscheid naar de omgeving waarbinnen een relevante niet-naleving zich voordoet. Binnen een specifieke omgeving wordt ook weer onderscheid gemaakt. Dit onderscheid bepaalt de mate van actie die wordt verlangd. De NV NOCLAR zijn kort gezegd van toepassing op:

- een accountant die geen senior-positie heeft (relevante niet-naleving bij de eigen organisatie);
- een accountant in een senior-positie (relevante niet-naleving bij de eigen organisatie);
- een accountant met een controle-opdracht (relevante niet-naleving bij de cliënt);
- een accountant met een niet-controleopdracht (relevante niet-naleving bij de cliënt).

Een controleopdracht is in deze nadere voorschriften gedefinieerd als opdracht tot controle van financiële overzichten. Het kan hier gaan om een controle van de jaarrekening maar bijvoorbeeld ook om een opdracht tot het afgeven van een subsidieverklaring.

Er kunnen, afhankelijk van de situatie, verschillende regels op een accountant van toepassing zijn. Zo kan een openbaar accountant bij een bepaalde cliënt de regels voor een controle-opdracht moeten toepassen, terwijl hij bij een andere klant volgens de regels voor een niet-controleopdracht moet handelen. Daarnaast kan hij in zijn accountantspraktijk ook nog met de regels voor een senior-positie of voor geen senior-positie te maken hebben.

Een accountant in business kan als consultant de regels voor een niet-controle-opdracht moeten toepassen en daarnaast een relevante niet-naleving bij de eigen organisatie moeten opvolgen.

2.3 NOCLAR stappenplannen

Om de werking van de NV NOCLAR meer inzichtelijk te maken publiceert de NBA eveneens vier stappenplannen die op hoofdlijnen weergeven welke stappen accountants moeten zetten wanneer zij aanlopen tegen een relevante niet-naleving ('NOCLAR stappenplannen'). Er is een apart stappenplan voor elk van de in paragraaf 2.2 genoemde groepen accountants.

De NOCLAR stappenplannen zijn geen onderdeel van de regeling maar enkel een hulpmiddel bij het toepassen van de NV NOCLAR. Het gebruik van de NOCLAR stappenplannen ontslaat u niet van de verplichting de NV NOCLAR te kennen en toe te passen. De NOCLAR stappenplannen geven alleen de hoofdlijn weer.

3 Ingangsdatum en overgangsrecht

De NV NOCLAR zullen tegelijkertijd in werking treden met de wijzigingen in de NV COS die met NOCLAR samenhangen. Beoogde ingangsdatum is 1 januari 2019. De voorgestelde wijzigingen in de NV COS worden apart maar gelijktijdig met de NV NOCLAR geconsulteerd.

De NV NOCLAR zijn van toepassing op accountants die op of na 1 januari 2019 zich bewust worden van informatie die wijst op een relevante niet-naleving bij zijn eigen organisatie of cliënt en van invloed is op de professionele dienst.

Heeft de informatie betrekking op een relevante niet-naleving die op of na 1 januari 2019 (mogelijk) plaatsvindt of dreigt plaats te vinden en is de professionele dienst op of na 1 januari 2019 aangevangen, dan is de situatie duidelijk: reageren volgens de NV NOCLAR.

Er zal overgangsrecht worden opgenomen voor professionele diensten die vóór 1 januari 2019 zijn aangevangen en op die datum nog niet zijn afgerond ('lopende professionele diensten'). Het

overgangsrecht van de NV NOCLAR en de NV COS zijn inhoudelijk op elkaar afgestemd, zodat een accountant de op dit punt gewijzigde Standaarden moet toepassen in dezelfde situatie waarin de NV NOCLAR tot actie verplichten. Hierbij wordt het volgende onderscheid gemaakt:

- Als een accountant op of na 1 januari 2019 zich bewust wordt van informatie die wijst op een relevante niet-naleving die vóór 1 januari 2019 plaatsvond of mogelijk heeft plaatsgevonden en van invloed is op een lopende professionele dienst, dan reageert hij daarop volgens de NV NOCLAR.
- Als een accountant vóór 1 januari 2019 zich bewust wordt van informatie die van invloed is op een lopende professionele dienst, reageert hij daarop volgens de VGBA. Het kan in deze situatie voorkomen dat een relevante niet-naleving op 1 januari 2019 nog niet is afgehandeld. De behandeling van een niet-naleving kan lange tijd in beslag nemen waardoor een accountant nog ver na 1 januari 2019 hiermee bezig kan zijn. We stellen voor om accountants te verplichten om met ingang van 1 januari 2019 de behandeling onder de NV NOCLAR voort te zetten. i

4 Consultatieproces

IESBA heeft NOCLAR inmiddels definitief vastgesteld. Hierop kon iedereen inhoudelijk reageren. De NBA en andere Nederlandse partijen hebben al dan niet met anderen op een eerdere conceptversie gereageerd. Wij nodigen u uit op het ontwerp van de NV NOCLAR, de toelichting en onderstaande consultatievragen te reageren.

4.1 Consultatievragen

1. Kunt u aangeven of de NV NOCLAR doelmatig en uitvoerbaar zijn? Het helpt ons als u uw mening onderbouwt.

Doelmatigheid:

- a. Kunnen accountants door het toepassen van de NV NOCLAR een voldoende bijdrage leveren aan het naar behoren afhandelen of voorkomen van een relevante niet-naleving door de eigen organisatie of cliënt?

Uitvoerbaarheid:

- b. Passen de voorgeschreven stappen bij de mogelijkheden die een accountant gewoonlijk heeft om anderen binnen de eigen organisatie of de cliënt ertoe te bewegen een relevante niet-naleving in behandeling te nemen en naar behoren af te handelen of zelfs te voorkomen?
 - c. Worden daartoe de juiste stappen voorgeschreven?
 - d. Zijn andere stappen meer aangewezen?
 - e. Ontbreken stappen?
2. Kunt u zich vinden in de voorgestelde ingangsdatum?
 3. De voorstellen voor het overgangsrecht gaan er vanuit dat de wijzigingen in de NV COS ook van toepassing zijn op een niet-naleving die voor 1 januari 2019 geconstateerd wordt maar pas na die datum is afgehandeld (derde bullet). Voorziet u problemen bij deze overgangsbepaling?
 4. Helpen de 'NOCLAR stappenplannen' u bij het begrijpen van de NV NOCLAR en naar verwachting ook bij het toepassen van de NV NOCLAR in de praktijk?
 5. Heeft u andere opmerkingen bij de NV NOCLAR, de toelichting of de NOCLAR stappenplannen?

5 Reacties

Uw reactie zien wij graag voor 23 maart 2018 tegemoet. Wij vragen u om bij voorkeur antwoord te geven op de specifieke vragen maar u kunt ook in algemene zin reageren.. Mail uw reactie naar consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl.

Voor de verwerking vragen wij u een kopie van de reactie in Word mee te zenden. Alle reacties zijn openbaar en worden op de website gepubliceerd, tenzij u bij de indiening expliciet aangeeft dat u hier geen prijs op stelt.

Op basis van de reacties stelt het NBA-bestuur de definitieve nadere voorschriften vast. Deze zullen vervolgens in de Staatscourant worden gepubliceerd .

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl